

Ders 6: BECERİ ANALİZİ

Prof. Dr. Tevhide Kargın

BECERİ ANALİZİ

- **Beceri:** Bireyin sahip olduğu yeterliklere dayalı olarak yapabileceği tahmin edilen veya yaptığı etkinliklerdir. Örneğin: Okuma, problem çözme, ayakkabı çözme, pantolon giyme.
- **Beceri analizi,** becerinin sıralı parçalara bölünmesini, izolasyonu, tanımlamayı ve tüm gerekli alt konuların sıralanmasını içeren ve öğrenildiği zaman öğrencinin en son davranışı yapmasını sağlayacak olan bir yöntemdir.

BECERİ ANALİZİ

- **Beceri Analizi:** Bir becerinin tamamlanabilmesi için gereken her beceri basamağının sıralı olarak belirlenmesidir.
- **Beceri Analizi,** bütün becerilerin kendisinden daha küçük parçalara ilkesine dayanır.
- **Beceri Analizi,** öğrencinin öğrenmesini kolaylaştırmak için becerileri küçük basamaklara ayırır.

BECERİ ANALİZİ

- Beceri Analizi, belirlenen hedeflere ulaşmak için öğretimde hangi sıranın izlenmesi gerektiğini belirtir ve ölçüt bağımlı ölçme araçlarının geliştirilmesine temel oluşturur.
- Beceri Analizi, performans belirlemek ve öğretim yapmak üzere yapıldığı gibi, öğretim sonunda değerlendirme amacıyla da kullanılır.

Öğrenme, birey davranışının öğretimden sonra değişiklik göstermesidir.

Davranış ise, iki ya da daha fazla kişi tarafından güvenilir olarak gözlenebilen ve ölçülebilen belli bir başlangıcı ve bitişi olan, tekrarlanabilen devinsel özellikler olarak tanımlanır. Davranışlar tek basamaklı ve zincirleme olarak ikiye ayrılır:

Tek basamaklı davranışlar başlangıcı ve bitişi kolayca ayırdedilebilen davranışlar olarak tanımlanır. **Örneğin;** Oturma, kalkma, tutma, bırakma, düğmeye basma vb.

Zincirleme davranışlar ise, birkaç davranışın bir araya gelerek daha karmaşık bir davranışı oluşturmasına denir. **Örneğin;** Atılan topu kollarıyla yakalama, pazar ya da marketten alışveriş yapma, çorap giyme, çamaşır makinesini kullanma gibi.

BECERİ ANALİZİ

- Beceri Analizi,
- Var olan Kaynakları Gözden Geçirerek
- Gelişimsel Sırayı İzleyerek
- Müfredat Programlarını Analiz ederek yapılabilir.

BECERİ ALANLARI

- **Öz bakım Becerileri**
 - ✓ Tuvalet becerileri
 - ✓ Yemek yeme becerileri
 - ✓ Giyinme-Soyunma becerileri
 - ✓ Kişisel bakım ve temizlik becerileri

- **Günlük Yaşam Becerileri**
 - ✓ **Evdeki araç gereci kullanma**
 - ✓ Ev temizliği ve düzeni
 - ✓ Mutfak becerileri
 - ✓ **Çamaşır yıkama ve giysilerin bakımı**
 - ✓ **Uyku zamanı becerileri**

➤ Toplumsal Yaşam Becerileri

- ✓ İletişim araçlarının kullanımı
- ✓ Alışveriş becerileri
- ✓ Sosyal ve kültürel etkinlikler
- ✓ Kamu alanlarının kullanımı ile ilgili beceriler
- ✓ Arkadaşlık, komşuluk ve akrabalık ilişkileri
- ✓ Bağımsız seyahat etme

BECERİ ANALİZİ

- DİŞ FIRÇALAMA BECERİSİ BECERİ ANALİZİ
- Diş macununu eline alır.
- Macunun kapağını açar.
- Macunun kapağını yerine koyar.
- Fırçayı kullandığı eline alır.
- Macunu fırçaya sürer.
- Macunu yerine koyar.
- Musluğu açar.
- Fırçayı ıslatır.
- Fırçayı ağızına götürür.
- Fırçayı dişlerinin üzerinde gezdirir.
- Kullanmadığı eline su alır.

- Fırçayı yıkar.
- Fırçayı yerine koyar.
- Musluğu kapatır.
- Macunu kapatır.
- Havluyu alır.
- Ağızını kurular.
- Havluyu yerine asar.

Beceri Analizi-İLERİYE ANALİZ

■ Yıllık Amaç: Ödünç olarak iki basamaklı sayıdan iki basamaklı sayıyı çıkarır

- ↑ 17. Ödünç olarak iki basamaklı sayıdan bir basamaklı sayıyı çıkarır.
- ↑ 16. Ödünç almadan iki basamaklı sayıdan iki basamaklı sayıyı çıkarır.
- ↑ 15. 10'lar basamağındaki sayıdan geldiğini hatırlayarak iki basamaklı bir sayıdan tek basamaklı bir sayıyı çıkarır.
- ↑ 14. 10-10'dan 90-10'a kadar onarlı kombinasyonları çıkarır.
- ↑ 13. 11'den 18'e kadar olan kombinasyonlarda (11-2'den 18-9'a kadar), iki basamaklı bir sayıdan tek basamaklı bir sayıyı çıkarır.
- ↑ 12. Birler ve onlar basamağında eldeli iki basamaklı sayıları toplar.
- ↑ 11. Onlar basamağında eldeli iki basamaklı sayıları toplar.
- ↑ 10. Birler basamağından eldeli iki basamaklı üç sayıyı toplar.
- ↑ 9. Birler basamağında eldeli iki basamaklı bir sayıyla iki basamaklı bir sayıyı toplar.

- ↑ 8. Toplamları 1'den 10'a kadar olan eldesiz iki basamaklı bir sayıyla iki basamaklı bir sayıyı toplar.
- ↑ 7. İki basamaklı üç sayıyı eldesiz toplar.
- ↑ 6. İki basamaklı bir sayıyla iki basamaklı bir sayıyı eldesiz toplar.
- ↑ 5. İki basamaklı bir sayıyla tek basamaklı bir sayıyı eldesiz toplar.
- ↑ 4. 10+10'dan 90+10'a kadar onarlı toplar.
- ↑ 3. Toplamları 10'dan 19'a kadar olan tek basamaklı üç sayıyı toplar.
- ↑ 2. Toplamları 11'den 19'a kadar olan tek basamaklı iki sayıyı toplar.
- ↑ 1. Toplamları 0+0+0'dan 9+0+0'a kadar olan tek basamaklı üç sayıyı toplar.

■ Şu andaki performans düzeyi: Tek basamaklı iki sayıyı toplar ve çıkarır.

Beceri Analizi-GERİYE (TERSİNE) ANALİZ

- Yıllık Amaç: Ödünç alarak iki basamaklı sayıdan iki basamaklı sayıyı çıkarır
- ↓ 1.Ödünç alarak iki basamaklı sayıdan bir basamaklı sayıyı çıkarır.
- ↓ 2. Ödünç almadan iki basamaklı sayıdan iki basamaklı sayıyı çıkarır.
- ↓ 3. 10'lar basamağındaki sayıdan geldiğini hatırlayarak iki basamaklı bir sayıdan tek basamaklı bir sayıyı çıkarır.
- ↓ 4. 10-10'dan 90-10'a kadar onarlı kombinasyonları çıkarır.
- ↓ 5. 11'den 18'e kadar olan kombinasyonlarda (11-2'den 18-9'a kadar), iki basamaklı bir sayıdan tek basamaklı bir sayıyı çıkarır.
- ↓ 6. Birler ve onlar basamağında eldeli iki basamaklı sayıları toplar.
- ↓ 7. Onlar basamağında eldeli iki basamaklı sayıları toplar.
- ↓ 8. Birler basamağından eldeli iki basamaklı üç sayıyı toplar.
- ↓ 9. Birler basamağında eldeli iki basamaklı bir sayıyla iki basamaklı bir sayıyı toplar.
- ↓ 10. Toplamları 1'den 10'a kadar olan eldesiz iki basamaklı bir sayıyla iki basamaklı bir sayıyı toplar.
- ↓ 11. İki basamaklı üç sayıyı eldesiz toplar.
- ↓ 12. İki basamaklı bir sayıyla iki basamaklı bir sayıyı eldesiz toplar.
- ↓ 13. İki basamaklı bir sayıyla tek basamaklı bir sayıyı eldesiz toplar.
- ↓ 14. 10+10'dan 90+10'a kadar onarlı toplar.
- ↓ 15. Toplamları 10'dan 19'a kadar olan tek basamaklı üç sayıyı toplar.
- ↓ 16. Toplamları 11'den 19'a kadar olan tek basamaklı iki sayıyı toplar.
- ↓ 17. Toplamları 0+0+0'dan 9+0+0'a kadar olan tek basamaklı üç sayıyı toplar.
- Şu andaki performans düzeyi: Tek basamaklı iki sayıyı toplar ve çıkarır.

BECERİ ANALİZİ TÜRLERİ

- YAPILIŞ SIRASINA GÖRE ANALİZ
 - İLERİ/TERSİNE ANALİZ
- BECERİNİN YAPISAL ANALİZİ

BECERİNİN YAPISAL ANALİZİ:

- Becerinin yapısal analizi, beceri sonradan nasıl yerine getirilmesi bekleniyorsa, becerinin öğretiminde yapılacak bilgilendirmeye ilişkin ölçütler göre aşamalandırılmasıdır.
- Yönergesine göre becerinin yapısal analizi
- Sunum şekline göre becerinin yapısal analizi
- Gerekli görülen niteliklere göre becerinin yapısal analizi
- Yeterli görülen süreye ilişkin olarak becerinin yapısal analizi
- Doğruluk düzeyine ilişkin beceri yapısal analizi

Yönergesine göre becerinin yapısal analizi;

- Yönergesine göre becerinin yapısal analizi; Öğrencinin becericiyi tam olarak yerine getirilmesi için öğrenciye ne tür yönergenin verileceğinin belli ölçütlere göre aşamalandırılmasıdır. Yönergesine göre beceri analizi bir becerinin bağımsız olarak gerçekleştirilememesi durumunda yapılır.
- Örneğin;çocuktan “kazağını giy” şeklinde becerinin tümünü içeren bir ifade ile beceri talep edilir ve
- kazağını omuzlarından tut denildiğinde tutar, önü masaya gelecek şekilde masaya koy denildiğinde koyar, etek ucundan tutarak aç denildiğinde açar, başını kazağın içine sok, başını boyun deliğinden çıkar denildiğinde çıkarır, sağ elini kazağın eteğini açarak sol kolunu kazağın içine sok denildiğinde sokar, sol kolunu kazağın kolunun içine it denildiğinde iter, sol kolunla kazağın eteğini açarak sağ kolunu kazağın içine sok denildiğinde sokar, sağ kolunu kazağın kolunun içine it denildiğinde iter, kazağı göğsünden aşağı doğru çek denildiğinde çeker şeklinde daha alt basamaklarını içeren ifadelerle beceri talep edilebilir.

Sunum şekline göre becerinin yapısal analizi:

- Öğrencinin beceriyi tam olarak öğrenebilmesi için sunumun hangi yolla yapılacağıının belirlenmesidir.
- Örneğin ayakkabı bağcığını bağlama becerisinde,
- Beceri küpünde bağlar,
- Büyük maket ayakkabı üzerinde bağlar,
- Gerçek ama kalın bağcıklı ayakkabı üzerinde bağlar,
- Kendi ayakkabısı üzerinde bağlar

Gerekli görülen niteliklere göre becerinin yapısal analizi:

- Becerinin belli bir niteliğe uygun şekilde tamamlanmış olmasının gerekli görüldüğü durumlarda becerinin niteliğine ilişkin ölçütlere göre aşamalandırılmasıdır. Bu analizde çocuk bir beceriyi gerçekleştiriyor ancak istenen nitelikte değilse gerçekleştirilir.
- Örneğin; 60-72 aylık çocukların psiko-motor gelişim özelliklerine göre “üç metre uzaklıktaki hedefe top atar.” Becerisini kazanmaları gerekir. Bunun için yapılacak analiz
 - 500 cm uzağa topu atar
 - 1 m uzağa topu atar
 - 2 m uzağa topu atar
 - 3 m uzağa topu atar şeklinde olur.

Yeterli görülen süreye ilişkin olarak becerinin yapısal analizi:

- Becerinin belli bir süre içinde tamamlanmış olmasının gerekli görüldüğü durumlarda becerinin süresine ilişkin ölçütlere göre aşamalandırılmasıdır.
- Örneğin; 60-72 aylık çocuklar özbakım becerileri gelişim özelliklerine göre “kendi kendine giyinip soyunur.” Becerilerini öğrenmeleri gerekir.
- Öğretmen giyinme ve soyunma becerileri için
- “Çocuk üç dakika içinde ayakkabısını, çorabını, pantolonunu ve kazağını çıkararak, spor kıyafetlerini ve çorabını giyer.” şeklinde süreye ilişkin ölçüt koyarak amaç yazıldığında yeterli görülen süreye ilişkin olarak becerinin yapısal analizinde; (öğrenci bu becerileri şu anda 15 dk da yapıyor olsun)
- Çocuk 12 dk içinde ayakkabısını, çorabını, pantolonunu ve kazağını çıkararak spor kıyafetlerini ve çorabını giyer,
- Çocuk 9 dk içinde ayakkabısını, çorabını, pantolonunu ve kazağını çıkararak spor kıyafetlerini ve çorabını giyer
- Çocuk 5 dk içinde ayakkabısını, çorabını, pantolonunu ve kazağını çıkararak spor kıyafetlerini ve çorabını giyer
- Çocuk 3 dk içinde ayakkabısını, çorabını, pantolonunu ve kazağını çıkararak spor kıyafetlerini ve çorabını giyerbasamakları yer alabilir.

Doğruluk düzeyine ilişkin beceri yapısal analizi:

- Becerinin belli düzeyde doğrulukla tamamlanmış olmasının gerekli görüldüğü durumlarda becerinin doğruluk düzeyine ilişkin ölçütlere göre aşamalandırılmasıdır.

- Ancak çocuk sıralı yapıldığında rakamları %100 doğru olarak eşliyor. Karışık sırada eşleme de bezen hata yapıyorsa şu basamaklar da yer alabilir.
-
- Çocuk 1'den 10'a kadar rakamları %70 oranında doğru olarak nesnelere eşler.
- Çocuk 1'den 10'a kadar rakamları %80 oranında doğru olarak nesnelere eşler.
- Çocuk 1'den 10'a kadar rakamları %90 oranında doğru olarak nesnelere eşler.
- Çocuk 1'den 10'a kadar rakamları %100 oranında doğru olarak nesnelere eşler.